

De viktigste lærdommene fra den russiske revolusjonen

Skrevet og framført av en aktivist, som innledning på åpne møter i anledning at det i 2017 er 100 år siden Oktoberrevolusjonen.

Vi må dra lærdommer av den sosialistiske revolusjonen i Russland. Ikke bare må vi det, men det er ekstremt viktig at vi gjør det. Hvorfor?

Hvorfor lære av den russiske revolusjonen?

1. For det første, fordi kapitalismen er et morderisk, urettferdig og ufornuftig system som skaper krig, sult, nød, mentale problemer, fattigdom og miljøødeleggelser. Kapitalismen må vekk, kommunismen er det eneste alternativet, og Sovjetunionen var første gang i historien at proletariatet tok den politiske makta i et helt land for å skape kommunisme!
2. For det andre, fordi vi må lære av praksis. Teori er viktig, men teori formes gjennom oppsummering av praksis. Sånn er det overalt, og sånn er det med sosialistisk teori. Alle er enig om dette i alle vitenskaper, men de fleste som driver med politikk overser dette! Uten å evaluere praksis og trekke ut lærdommer, kan man aldri gjenskape eller overgå tidligere bragder. Tenk om forskere gjorde eksperimenter uten å evaluere dem, uten å trekke ut naturlover og lærdommer? Vi ville vel aldri hatt medisiner eller maskiner.
3. For det tredje, fordi Lenin, bolsjevikpartiet, den røde armé, arbeider- og bonderådene – sovjetene, skapet en politisk-ideologisk linje for revolusjonær krig med

allmenne lærdommer for ALLE sosialistiske revolusjoner. For å lykkes med å ta makta, for at proletariatet skal seire mot borgerskapet, må vi bruke en del av de samme metodene for organisering og kamp. Vi KAN finne på hjulet på nytt. Vi kan satse på at vi finner fram til metodene sjøl. Men dette har en rekke store ulemper... Og fienden har lært av revolusjonene. Borgerskapets hærer og etterretningsorganisasjoner studerer Lenin og Mao og revolusjoner. Sosialismens seier, proletariatets makt, kapitalismens nederlag – er helt avhengig av revolusjonære aktivister og ledere som drar lærdommer av Oktober.

Hvilket utgangspunkt bør vi ha når vi skal lære av Oktoberrevolusjonen?

Hva slags lærdommer bør vi være på jakt etter? For politiske aktivister er ikke generelle lærdommer er ikke viktig i seg sjøl. Det viktige er å lære ting vi kan bruke. Vi må trekke ut lærdommer av den typen som er gyldige for alle sosialistiske revolusjoner – siden dét er det vi jobber for. Vi må trekke ut prinsipper og allmenngyldige utviklingslover for sosialistisk revolusjon.

Vi bør innledningsvis stikke hull på en stor myte om den russiske revolusjonen. Den framstilles som en svært kortvarig kamp, som et nesten spontant opprør som starta og slutta i 1917. I virkeligheten var det en langvarig kamp. I 1905 var det en revolusjon mot tsarismen som ikke lyktes i å knuse denne politiske makta. Både før og etter denne var det omfattende kamper i Russland, mot tsaren, mot staten og mot kapitalistene. Bolsjeviker satt ofte og lenge i tsarens fengsler, de organiserte seg illegalt, de organiserte væpna grupper og Lenin måtte leve i utlandet i årevis. Etter revolusjonen i 1917 fulgte borgerkrigen og intervensjonskrigen

som ikke var over før i 1922. Først da kunne Sovjetunionen proklameres. Kort sagt – det var en langvarig revolusjonær kamp. Og den ble ledet til seier av en kommunistisk ledelse som la planer og tok initiativer, det var ikke et rent spontant opprør.

Dette er et viktig utgangspunkt. Det var en rekke objektive forhold i Russland som lå til grunn for revolusjonen, det var klassekamp, det var spontane opprør, et brutalt keiserdømme, føydale gammeldagse forhold på landsbygda, dyp fattigdom, sult, nød og krig. Men revolusjonen fulgte på ingen måte automatisk fra disse forholda.

Den historiske betydningen av Oktoberrevolusjonen og Sovjetunionen

Før vi går over til de politiske lærdommene fra den russiske revolusjonen, la oss se kort på den historiske rollen til Rød Oktober og Det røde Sovjetunionen:

1. Sovjetunionen var verdens første sosialistiske stat og derfor en pionér og et forbilde for verdens proletariat.
2. Den var en rød base, en festning, for verdenskommunismen, for Komintern og for kommunistpartier i alle land.
3. Den var et bolverk mot fascismen, seierherre over Hitler-Tyskland og en befrier av verdens folk.
4. Sovjetunionen oppretta den sosialistiske leiren av sosialistiske og folkedemokratiske land og var en støtte for kolonifrigjøring og revolusjon i de koloniserte landa.
5. Denne staten dreiv i tretti år med sosialistisk oppbygging, og ga oss rike erfaringer fra industrialisering og kollektivisering, sosialistisk planlegging og sosialistisk økonomi.
6. Den ga oss over tretti år med proletariatets diktatur, erfaringer med klassekamp, tolinjekamp mellom venstreside og høyreside innan i stat og parti, med røde byråkrater og

kontrarevolusjon.

Kort sagt:

Den historiske rollen til Oktober og Sovjetunionen er enorm, for proletariatet spiller den en enorm rolle – og den har rystet verden til sine grunnvoller, og drevet historien framover med store sprang. Både som symbol, og som praktiske forbedringer og framskritt, må vi løfte fram den russiske revolusjonen og Sovjet-sosialismen som inspirasjon og læremester.

Seks sentrale elementer i Lenin og bolsjevikene sin politisk-ideologiske linje

For å lære, for vår egen politiske kamp, må vi inn på den politiske linja i den russiske revolusjonen. Den ideologiske og praktiske linja de utviklet og fulgte, er utgangspunktet for lærdommene vi kan dra. Revolusjonen seiret ikke blindt og spontant, men som resultat av politisk ledelse og linje. Spesielt Lenin sto i sentrum av dette. Vi tror ikke at individer er de som skaper historien, men god ledelse kan avgjøre utfallet av kamper. Lenin og bolsjevikene måtte kjempe fram en god linje for at proletariatet kunne seire i revolusjonen. Uten denne ville vi ikke fått Oktoberrevolusjonen i 1917.

Vi kan trekke fram særlig følgende 6 punkter:

1. Utgangspunkt i marxismen, den vitenskapelige kommunismen, særlig dens revolusjonære og proletariske kjerne – og konkret anvendt på Russland. Lenin og andre russiske kommunister oversatte Marx og Engels til russisk, de leste deres verker og Lenin brukte dem for å analysere Russland. Han skrev et verk om kapitalismen i Russland, som blant annet avslørte at selv om landet

stort sett var et fattig bondesamfunn, så var det kapitalistisk og det moderne proletariatet kunne lede en revolusjon for sosialisme. Han brukte marxismen til å analysere klassekampen og de organisatoriske behovene proletariatet hadde for å ta makta. For at marxismen kunne bli satt i tjeneste for proletariatet, måtte den fortrenge de umarxistiske og antimarxistiske ideologiene. Den russiske marxismen måtte etableres som et brudd med førmarxistisk populisme, individuell terrorisme og forskjellige såkalte bondesosialister. Det første punktet er den marxistiske teorien, og den konkrete anvendelsen av den på den konkrete situasjonen.

2. Lenins bolsjevikparti for ideologisk ledelse av proletariatet, mot økonomismens spontanisme. Lenin sa at partiets oppgave var å gi proletariatet sosialistisk teori, gi det en bevissthet om seg selv og sin historiske oppgave og å gå foran i kampen – ikke dilte etter. Partiet måtte gi retning til klassekampen og utvikle den til politisk kamp om den politiske makta. Ikke dilte etter de spontane tankene eller kampene, ikke snakke folk etter kjeften for å gjøre arbeidsfolk til lags – men gi folk de nødvendige verktøyene teoretisk og organisatorisk, for å slå seg fri. Det andre punktet, er å bygge partiet som en generalstab og ideologisk ledelse.

3. Lenins bolsjevikparti for illegalitet og krig, mot mensjevismes legale masseparti. Selv under tsarregimet i Russland, ville sosialdemokratene – mensjevikene ble de kalt – organisere seg legalistisk. De ønsket bare å få stille til valg og organisere sine fagforeninger. De ville organisere seg som et vanlig borgerlig parti, der hvem som helst kunne melde seg inn. Lenin og bolsjevikene var revolusjonære. De ville organisere seg for revolusjon og for illegalitet. De ville organisere seg for krig. De finansierte sin organisasjon med bankran. Stalin var med og organiserte en rekke bankran i Kaukasus. De ville bygge konspiratorisk organisering

under jorda. Dette partiet skulle jobbe over jorda, legalt, gjennom legale organisasjoner. Det skulle jobbe med massene av arbeidsfolk gjennom fagforeninger og arbeiderråd. Men partiorganisasjonen, dens apparat og de yrkesrevolusjonære, skulle underkastes en hard disiplin, sentralisme, sikkerhet, hemmelig organisasjon og plikt om å delta aktivt i partiets lokale organisasjoner. Det tredje punktet er altså å bygge et parti for klassekrig.

4. Proletarisk militærprogram – mot sosialsjåvinismens “forsvar fedrelandet”. Den første verdenskrigen var en røverkrig mellom verdens største kolonimakter. Det var keisere og kapitalister som angrep hverandre, og brukte koloniernes folk og proletariatet som kanonføde i en krig om innflytelse, landområder, ressurser og profitt. Lenin sto i spissen for et proletarisk militærprogram mot krigen. Krig mot krigen sa bolsjevikene. Mens sosialdemokratene sviktet proletariatet og støttet sitt eget borgerskap. Det proletære militærprogrammet er å bygge proletariatets egne militser, den røde hæren og proletariatets egen stat – og bekjempe borgerskapets kriger. Dette gjorde det mulig å reise parolen om fred, for å trekke Russland ut av verdenskrigen, og å organisere den folkehæren som trengtes for å ta makta. Det fjerde punktet er et militærprogram mot borgerskapets kriger og for proletær våpenmakt.

5. Proletariatets diktatur – mot mensjevismens “borgerlig regjering først”. Mensjevismen, sosialdemokratene, undervurderte proletariatets styrke. De brukte ikke marxismen kreativt, men holdt seg snevert, dogmatisk og eurosentrisk, til tesen om at Russlands arbeidere ikke var avanserte nok til å gjøre revolusjon. De var for primitive og landet for tilbakeliggende – og derfor måtte først borgerskapet få innføre en moderne kapitalisme. Sosialdemokratene hadde mer tro på borgerskapet altså og at de skulle fjerne tsaren og modernisere Russland. Lenin avviste dette. Han mente at kapitalismen allerede var innført i byene, at den hadde

samlet hundretusenvis av proletarer i Russlands største byer – samlet dem i svære fabrikker – og skapt et proletariat som ikke bare kunne gjøre revolusjon, men måtte være dem som gjorde det. Lenin sa også at den sosialistiske revolusjonen mot imperialismen måtte skje i imperialismens svakeste ledd, altså i land som ikke var de sterkeste imperialistene. Land der kapitalismen ikke var stabil og der herskerne hadde god kontroll, men tvert om – der kapitalismen var svak og herskerne ikke klarte å håndtere massene. Russland var et land der imperialismen ikke var sterk, nettopp fordi landet ikke var et av de mest utvikla industrilandene.

6. Alliansen med bøndene og arbeider-bonde-regjeringen – mot trotskismens “permanente revolusjon”. Men proletariatet kunne ikke seire alene. Lenin så at dets naturlige allierte var massene av bønder, først og fremst de fattige bøndene. De utgjorde det store flertallet av folket og ville være hovedreserven for revolusjonen. Proletariatet måtte lede den og være ryggraden, men Lenin så et stort revolusjonært potensiale i bøndene. Trotskistene gjorde ikke det! De så ned på bøndene, de så dem mer som en trussel mot sosialismen enn som en alliert. De så dem som potensielt svært fiendtlige og mente det russiske proletariatet heller måtte støtte seg på det Vest-Europeiske proletariatet. Uten hjelp fra arbeiderne i Tyskland, Frankrike og England, mente trotskistene at revolusjonen var dømt til å tape. Historien skulle bevise at dette var feil. Og denne arrogansen mot bøndene, kan se ut som en overvurdering av det russiske proletariatet – men er igjen egentlig en sosialdemokratisk manglende tillit til massene. Og en overdreven tro på Europa og de høyt utvikla landene der. Lenin var derimot for en arbeider- og bonderegjering på vei mot proletariatets diktatur og sosialismen. Det sjette punktet er for å stole på egne krefter, gripe etter makta der man kan og forene alle som kan forenes mot fienden.

Hvert eneste av disse seks punktene var helt avgjørende for at bolsjevikene kunne lykkes i å avsette den borgerlige regjeringen og danne en revolusjonær regjering. Det var avgjørende for å kunne bygge bolsjevikpartiet, sovjetene og den røde armé som verktøy for proletariatet og for kommunismen. Og hvert eneste ett av dem, inneholder allmenne lærdommer om utviklingslovene for den proletariske revolusjonen. Og på hvert skritt fram, måtte denne linja slåss mot borgerlige og småborgerlige politiske linjer. Mot linjer som objektivt tjente proletariatets fiender, selv om dette innholdet hadde røde, radikale eller revolusjonære former. Klassekampen føres på alle fronter – ikke bare med gevær og streik, men med tanke og sang, med kultur, ideer og teorier. Proletariatet må meisle ut sin egen politiske linje, fra sitt eget klassestandpunkt, og kjempe på alle disse frontene – for å bli i stand til å organisere seg, gripe makta, holde på den og utvikle samfunnet fram til kommunismen.

Kort sagt:

Den politiske linja var avgjørende, den vokste fram i tolinjekamp mot en rekke forskjellige typer borgerlig og småborgerlig "sosialisme", og kjerna i denne var å bygge proletariatets diktatur – den røde makta – som en revolusjonær makt, leda av partiet og utvikla gjennom revolusjonær krig mot imperialisme, føydalisme og kapitalisme.

Hvordan oppsummere lærdommene fra den russiske revolusjonen?

Lærdommene fra den russiske revolusjonen er oppsummert i bølger – og også disse i kamp mot andre standpunkt og synspunkt. Som andre politiske linjer, måtte disse også brynes mot borgerlige vurderinger.

Videre så har en rekke partier og grupper støttet Oktober i ord. I ord har de støttet bolsjevismen, men i praksis har de ikke kunnet eller villet iverksette lærdommene fullt ut. De

har ikke organisert seg for langvarig revolusjonær krig og for rød proletarisk makt.

For å vurdere den russiske revolusjonen best mulig, bør vi vende oss til fire hovedkilder:

1. Lenin på begynnelsen av 1900-tallet.
2. Stalin på 20-tallet.
3. Mao på 50- og 60-tallet.
4. Maoistenes på 80-tallet og fram til i dag.

Skrutt for skritt har disse kommet til en dypere forståelse, som ikke bare gir større dybde i analysen, men også klarere og mer konsise formuleringer av lover og prinsipper for revolusjon og sosialisme.

Lenin var pioneren, men han fikk aldri evaluert sin praksis og bolsjevikenes praksis, på et grundig vis og i lys av ettertida og resultatene av revolusjonen. Han fikk likevel skrevet en del om det. Og hans verker er også den viktigste kilden til den politiske linjen som ledet bolsjevikpartiet og førte fram til revolusjonen og etableringen av Sovjetunionen. Så avgjørende var Lenin, at hans tenkning ble kjerna i et nytt stadium av marxismen – marxismen-leninismen.

Stalin oppsummerte revolusjonen og Lenins bidrag på sin typisk pedagogiske og oversiktelige måte. I verkene "Spørsmål i leninismen" og "Problemer i leninismen", oppsummerte han kort og direkte de viktigste lærdommene. Og han redigerte historieboka om SUKP(b), kommunistpartiet, sin historie. Og han skrev flere tekster om revolusjonen. Han jobbet tett med Lenin, og sto delvis på Lenins skuldre da han formulerte leninismen som et nytt og høyere stadium av marxismen.

Mao sto på Lenin og Stalins skuldre og han og de kinesiske kommunistene brukte marxismen-leninismen på de konkrete forholda i Kina. De trakk ut allmenngyldige lærdommer og brukte dem i eget land. De skapte et bolsjevikparti som bygget en folkehær og en revolusjonær enhetsfront, som skapte røde

baseområder med rød makt og sovjet-styre. Mao evaluerte den russiske revolusjonen på den beste måten som finnes, ved å lære av den, trekke ut allmenne lærdommer og iverksette dem i praksis – sammen med en kreativ bruk av marxismen-leninismen i sitt eget land og klassekampen i dette. Og han skrev en rekke verker som viser dette.

På 1980-tallet oppsummerte Perus Kommunistiske Parti at marxismen var løftet til et nytt, høyere, tredje stadium: marxismen-leninismen-maoismen. I et vedtak om denne, der de også nevner at den russiske revolusjonen pågikk i mange år og nevner det som eksempel på folkekrigens gyldighet i alle land, skriver de:

“Hva er kjerna i maoismen? Politisk makt er kjerna i maoismen. Politisk makt for proletariatet, makta til proletariatets diktatur, makt som støtter seg på væpna styrke under ledelse av kommunistpartiet. Mer eksplisitt:

- 1) Politisk makt under ledelse av proletariatet i den demokratiske revolusjonen;
- 2) Politisk makt for proletariatets diktatur i sosialistiske revolusjoner og kulturrevolusjoner;
- 3) Politisk makt basert på væpna styrke ledet av kommunistpartiet, erobret og forsvart gjennom folkekrig.”

Med utgangspunkt i disse erfaringene og oppsummeringene, kan vi forsøke å oppsummere de tre viktigste lærdommene slik:

1. Den sosialistiske revolusjonen tar form av en langvarig folkekrig for å opprette, rød makt, politisk makt til proletariatet, proletariatets revolusjonære diktatur.
2. I denne langvarige folkekrigen må proletariatet utvikle samtidig, sammen og skritt for skritt, de tre verktøyene for å ta makta: det kjempende kommunistpartiet av en ny type, den røde folkehæren og den revolusjonære enhetsfronten-den nye staten.
3. Partiet kan bare lede denne folkekrigen til seier om det lærer seg den kommunistiske vitenskapen – i dag marxismen-leninismen-maoismen – og bruker den praktisk og kreativt på de

forholdene for klassekamp, politikk, økonomi og så videre, i det enkelte landet der partiet har sitt virke.